

Nr 36.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt avlidne löjtnanten vid flottan F. G. A. Netzlers moder, änkan Gerda Ragnhild Elvira Netzler, född Borg; given Stockholms slott den 16 januari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne löjtnanten vid flottan Fritz Gustaf Astley Netzlers moder, änkan Gerda Ragnhild Elvira Netzler, född Borg, må från och med den 1 augusti 1918, så länge hon förblir i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 16 januari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna anförde vidare följande.

Vid flygning med flottan tillhöriga flygbåten nr 11 den 15 juli 1918 från Göteborg med Lysekil som mål förolyckades flygbåtföraren, löjtnanten vid flottan Fritz Gustaf Astley Netzler, samt spanaren, löjtnanten vid flottan Carl Fredrik André Tählin. Vid det förhör, som med anledning av flygolyckan hållits den 17 i samma månad, har orsaken till densamma icke kunnat utrönas.

I skrivelse den 25 november 1918 har löjtnanten Netzlers moder, änkan Gerda Ragnhild Elvira Netzler, född Borg, med anledning av sonens förolyckande anhållit om pension till skäligt belopp samt därvid anført, att löjtnanten Netzler varit hennes enda stöd och, i den mån hans avlöning så medgivit, bidragit till hennes försörjning samt att hon efter hans frånfälle endast hade att räkna med en årlig ränteinkomst av omkring 1,000 kronor. Av ett ansökningen bifogat intyg inhämtas, att

en yngre son till änkan Netzler vistades i Argentina samt att denne son vore oförmögen att bidraga till moderns underhåll.

Över ansökningen hava utlåtanden avgivits, den 8 maj 1919 av marinförvaltningen, som därvid överlämnat yttrande av riksförsäkringsanstalten, samt den 6 juni samma år av statskontoret.

I berörda yttrande har *riksförsäkringsanstalten* meddelat, att ersättning till änkan Netzler med anledning av löjtnanten Netzlers förolyckande icke kunde utgå vare sig enligt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, eller enligt lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

Marinförvaltningen har i omförmälda utlåtande den 8 maj 1919 anfört följande.

Ämbetsverket ville erinra därom, att löjtnanten Netzler ljugit döden i tjänstutövning till upprätthållande av rikets neutralitet. Denna tjänstgöring syntes i förevarande hänseende kunna jämnställas med tjänstgöring i krig, vid vilken, enligt allmänt omfattad åsikt, gällde, att staten borde bereda underhåll åt de efterlevande efter under kriget förolyckade. Beträffande sökandens befogenhet att söka understöd borde framhållas, att den avlidne gent emot henne varit försörjningspliktig samt att hon varit beroende av hans arbetsförtjänst.

Ytterligare ville marinförvaltningen erinra därom, att löjtnanten Netzlers död inträffat under utövning av en livsfarlig verksamhet — en omständighet, som vid den sociala olycksfallsförsäkringen alltid tillmätts stor betydelse och även uppmärksammas, vad den militära flygverksamheten beträffade. I ett av särskilt tillkallade sakkunniga avgivet hemligt betänkande angående arméns och marinens flygväsenden hade, för den händelse olycksfall vid flygning medförde döden, åt efterlevande fader eller moder efter ogift officer eller, där båda kvarlevde, åt dem gemensamt föreslagits en årlig livränta å 2,000 kronor. Den sålunda föreslagna normen för ersättning, varom här vore fråga, syntes lämpligen böra träda i tillämpning i förevarande fall.

Marinförvaltningen har på grund härav och då löjtnanten Netzlers avlöning utbetalats till och med juli månad 1918 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att sökanden finge, räknat från den 1 augusti 1918, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig livränta av 2,000 kronor.

På grund av vad marinförvaltningen i ärendet anført funne *statskontoret* skäl föreligga för att söka bereda något årligt understöd åt sökanden. Det av marinförvaltningen på anförda skäl föreslagna understödsbeloppet, 2,000 kronor, syntes emellertid statskontoret vara för högt tilltaget. Visserligen syntes av handlingarna framgå, att änkan Netzler för sitt uppehälle varit i viss mån beroende av bidrag från sonen, och själv hade hon i sin ansökning uppgivit, att hon hade att räkna med en årlig ränteinkomst av endast 1,000 kronor. Men då den vid handlingarna fogade debetsedeln för år 1917 utvisade, att änkan Netzler det året taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av 1,500 kronor och någon senare uppgift icke varit för statskontoret tillgänglig, syntes hennes ekonomiska ställning icke vara allt för bekymmersam. Med hänsyn härtill och med erinran, att 1918 års riksdag beviljat den under flygning nedstörtade löjtnanten J. G. Torslows föräldrar vardera en årlig pension av 400 kronor, ville statskontoret, som ansåge något högre pension vara i detta fall skälig, hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Netzler finge från och med den 1 augusti 1918, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till förekomna omständigheter finner jag starka billighetsskäl tala för, att avlidne löjtnanten Netzlers moder, änkan Gerda Ragnhild Elvira Netzler, född Borg, kommer i åtnjutande av någon gottgörelse av statsmedel för den förlust i ekonomiskt hänseende, som åsamkats henne till följd av sonens genom olycksfall under tjänstutövning timade frånfälle. Ifrågavarande gottgörelse synes mig lämpligen böra utgå i form av årlig pension och bestämmas till det av statskontoret föreslagna beloppet av 500 kronor. Jag vill i detta sammanhang meddela att, enligt vad jag inhämtat, bouppteckningen efter löjtnanten Netzler upptager en behållning av allenast 1,852 kronor 15 öre.

Vidare vill jag nämna, att änkan Netzler genom nådigt brev den 4 juli 1919 tilldelats 700 kronor av de medel, som av vissa fartygsredier i Göteborg skänkts för att tillgodokomma dem av flottans personal, som under arbetet för skyddandet av rikets neutralitet samt säkerställandet av handelssjöfarten mot minfaran utefter rikets kuster skadats, och behövande anhöriga efter dem, som under samma arbete förolyckats. Detta belopp har emellertid endast kunnat tjäna såsom en tillfällig hjälp och utesluter naturligen icke behovet av den nu ifrågasatta årliga pensionen.

Jag får alltså hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne löjtnanten vid flottan Fritz Gustaf Astley Netzlers moder, änkan Gerda Ragnhild Elvira Netzler, född Borg, må från och med den 1 augusti 1918, så länge hon förblir i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Henning Öhman.
